

**GLAVNA SLUŽBA
ZA REVIZIJU JAVNOG SEKTORA
REPUBLIKE SRPSKE**

Republika Srpska
78000 Banja Luka
Vladike Platona bb
Tel: +387(0)51/493-555
Faks: +387(0)51/493-556
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Izvještaj o provedenoj finansijskoj reviziji
Javne zdravstvene ustanove Bolnica Trebinje
za period 01.01-31.12.2021. godine**

Broj: RV061-22

Banja Luka, 27.12.2022. godine

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA.....	1
	Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja	1
II	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA.....	4
	Izvještaj o reviziji usklađenosti	4
III	REZIME DATIH PREPORUKA.....	7
IV	KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI.....	10
V	IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)	11
	1. Uvod	11
	2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja	11
	3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola	11
	4. Nabavke	15
	5. Priprema i donošenje plana poslovanja i finansijskog plana.....	17
	6. Finansijski izvještaji.....	17
	6.1. Bilans uspjeha	17
	6.1.1. Prihodi.....	17
	6.1.2. Rashodi	18
	6.1.3. Finansijski rezultat.....	20
	6.2. Bilans stanja	21
	6.2.1. Aktiva.....	21
	6.2.2. Gubitak iznad visine kapitala.....	23
	6.2.3. Pasiva.....	23
	6.2.4. Vanbilansna evidencija.....	24
	6.3. Bilans tokova gotovine.....	24
	6.4. Vremenska neograničenost poslovanja.....	25
	6.5. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze	25
	6.6. Napomene uz finansijske izvještaje	25

I IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja

Negativno mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja Javne zdravstvene ustanove Bolnica Trebinje koji obuhvataju: Bilans stanja – Izvještaj o finansijskom položaju sa stanjem na dan 31. decembar 2021. godine; Bilans uspjeha – Izvještaj o ukupnom rezultatu u periodu i Bilans tokova gotovine – Izvještaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan. Revizijom smo obuhvatili pregled značajnih transakcija, objašnjavajućih napomena i primjenu računovodstvenih politika u revidiranom periodu.

Po našem mišljenju, zbog značaja pitanja navedenih u pasusu Osnov za negativno mišljenje, finansijski izvještaji Javne zdravstvene ustanove Bolnica Trebinje, ne prikazuju istinito i objektivno, u svim materijalnim aspektima, finansijsko stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2021. godine, finansijsku uspješnost, tokove gotovine i promjene na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa propisanim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnov za negativno mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i relevantnim ISSAI standardima revizije 2200-2810. Naša odgovornost za provođenje revizije detaljnije je opisana u pasusu Odgovornost revizora. Reviziju smo proveli u skladu sa ISSAI 130 - Etičkim kodeksom, ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti i nezavisni smo u odnosu na subjekta revizije.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi, s obzirom na propisani okvir finansijskog izvještavanja dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše revizijsko mišljenje o finansijskom stanju imovine, obaveza i izvora.

Kao što je navedeno pod tačkom 3. izvještaja:

Popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2021. godine nije izvršen u skladu sa Pravilnikom o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza, jer popisom nije obuhvaćen dio imovine i obaveza, popisne liste nisu ovjerene od strane ovlašćenog lica i ne sadrže datum zaprimanja, pojedinačne komisije za popis nisu sačinile izvještaje o izvršenom popisu, a izvještaj Centralne popisne komisije ne sadrži uporedni pregled stvarnog i knjigovodstvenog stanja popisane imovine i obaveza, isti nije razmatran od strane nadležnog organa, a otpis rashodovane opreme i inventara izvršen je bez odluke nadležnog organa.

Kao što je navedeno pod tačkama 6.1.1. i 6.1.2. izvještaja:

Prihodi iz namjenskih izvora finansiranja i druga kratkoročna potraživanja su potcijenjeni u iznosu od 69.700 KM, kao i finansijski rezultat ranijih godina u iznosu od 46.385 KM, a precijenjeni su troškovi bruto naknada zarada u iznosu od 3.046 KM, ostali lični rashodi 33.190 KM i troškovi proizvodnih usluga u iznosu od 10.149 KM, jer prihodi i rashodi u navedenim iznosima nisu priznati u periodu nastanka poslovnog događaja shodno zahtjevima MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja (paragraf 27. i 28.). Takođe, troškovi proizvodnih usluga i obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dadžbine su potcijenjeni u iznosu od 118.220 KM, jer naknade po ugovorima o privremenim i povremenim poslovima nisu obračunate i iskazane u bruto iznosu, shodno zahtjevima navedenog standarda.

Troškovi bruto zarada i bruto naknada zarada precijenjeni su u iznosu od 172.925 KM, a za isti iznos potcijenjeni su troškovi proizvodnih usluga, jer troškovi naknada po ugovorima

van radnog odnosa nisu klasifikovani u skladu sa članom 41. stav (2. i 4.) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.2.1.1. izvještaja:

U poslovnim knjigama nije izvršeno priznavanje objekta koji Javna zdravstvena ustanova Bolnica Trebinje koristi od 2003. godine i donirane medicinske opreme, što nije u skladu sa zahtjevima MRS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema i MRS 20 - Računovodstveno obuhvatanje državnih davanja i objelodanjivanje državne pomoći (paragraf 23.).

Vrijednost investicione imovine potcijenjena je najmanje za 11.390 KM, a za istu vrijednost precijenjeni su građevinski objekti, jer poslovni objekti dati pod zakup nisu iskazani kao investiciona imovina, shodno članu 4. stav (10) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike i zahtjevima MRS 40 - Investicione nekretnine (paragraf 7., 16. i 20.).

Vrijednost nekretnina i opreme u pripremi precijenjena je za 234.117 KM, a za istu vrijednost su potcijenjena postrojenja i oprema u upotrebi, jer oprema privremeno ustupljena drugoj zdravstvenoj ustanovi na korišćenje nije klasifikovana u skladu sa članom 4. stav (8) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.2.3.3. izvještaja:

Obaveze po dugoročnim kreditima precijenjene su u iznosu od 232.600 KM, a za isti iznos potcijenjene su obaveze po osnovu dugoročnih kredita koje dospijevaju za plaćanje do godinu dana, jer navedene obaveze nisu reklasifikovane u skladu sa članom 30. stav (7) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

Obaveze za zarade i naknade zarada precijenjene su u iznosu od 28.764 KM, a za isti iznos potcijenjene su obaveze za poreze, doprinose i druge dadžbine, jer navedene obaveze nisu klasifikovane u skladu sa članom 36. stav (9) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.3. izvještaja:

Bilans tokova gotovine nije sačinjen u skladu sa članom 14. stav (4) i članom 17. stav (3) Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privreda društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike i zahtjevima MRS 7 - Izvještaj o tokovima gotovine (paragraf 16. i 17.), jer u okviru tokova gotovine nisu iskazani odlivi gotovine iz investicionih aktivnosti u iznosu od 136.436 KM i odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja u iznosu 354.193 KM.

Kao što je navedeno pod tačkama 6.4. i 6.6. izvještaja:

U Napomenama uz finansijske izvještaje Javne zdravstvene ustanove Bolnica Trebinje za period 01.01-31.12.2021. godine nisu objelodanjene informacije vezano za stalnost poslovanja, što nije u skladu sa zahtjevom MRS JS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja (paragraf 25. i 26.).

Takođe, Napomene uz finansijske izvještaje Javne zdravstvene ustanove Bolnica Trebinje ne sadrže sve potrebne informacije u skladu sa zahtjevima MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja (paragraf 112. b) i c), 113. i 117.).

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja revizije su ona pitanja koja su po našem profesionalnom mišljenju bila najznačajnija u vršenju revizije finansijskih izvještaja za godinu koja se završava na dan

31. decembar 2021. godine. Ova pitanja smo razmotrili u okviru revizije finansijskih izvještaja kao cjeline, a u formiranju cjelokupnog našeg mišljenja ne dajemo odvojeno mišljenje o ovim pitanjima. Osim pitanja opisanih u pasusu Osnov za negativno mišljenje nema drugih pitanja koja treba objaviti u izvještaju o reviziji.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Direktor je odgovoran za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare i greške; odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u Napomenama uz finansijske izvještaje; odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su primjerene datim okolnostima i nadzor nad procesom izvještavanja. Pri izradi finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno da procijeni stalnost poslovanja i da objelodani pitanja vezana za vremensku neograničenost poslovanja.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je da steknemo razumno uvjeravanje o tome da finansijski izvještaji, kao cjelina, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uzrokovane prevarom ili greškom, kao i da sačinimo i objavimo revizijski izvještaj, koji sadrži naše mišljenje. Razumno uvjeravanje predstavlja visok nivo uvjeravanja, ali nije garancija da će revizija, koja je izvršena u skladu sa ISSAI standardima revizije uvijek otkriti materijalno značajne pogrešne iskaze kada oni postoje.

Pogrešni iskazi mogu nastati kao posljedica prevare ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako, pojedinačno ili zajedno, mogu uticati na ekonomske odluke korisnika koje se donose na osnovu finansijskih izvještaja.

Zbog činjenice da se revizija provodi provjerom na bazi uzorka i da u sistemu internih kontrola i računovodstvenom sistemu postoje inherentna ograničenja, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ostanu neotkrivene.

Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka je zasnovan na revizijskom prosuđivanju i profesionalnom skepticizmu, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih usljed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika utemeljenih na vremenskoj neograničenosti poslovanja i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Izjavljujemo da smo postupili u skladu sa relevantnim etičkim zahtjevima u vezi sa nezavisnošću. Ostvarili smo komunikaciju sa odgovornim licima subjekta revizije u vezi sa planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije, ključnim revizijskim pitanjima i drugim važnim pitanjima i značajnim nalazima revizije, uključujući značajne nedostatke u sistemu internih kontrola, koji se mogu identifikovati tokom revizije.

Banja Luka, 27.12.2022. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

II IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji usklađenosti

Negativno mišljenje

Uz reviziju finansijskih izvještaja Javne zdravstvene ustanove Bolnica Trebinje za 2021. godinu, izvršili smo reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa značajnim zakonskim i drugim propisima.

Po našem mišljenju, zbog značaja pitanja navedenih u pasusu Osnov za negativno mišljenje, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima Javne zdravstvene ustanove Bolnica Trebinje za 2021. godinu nisu, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Osnov za negativno mišljenje

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i ISSAI 4000 - Standard za reviziju usklađenosti.

Vjerujemo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa propisima kojima su regulisane.

Kao što je navedeno pod tačkom 3. izvještaja:

Javna zdravstvena ustanova Bolnica Trebinje je u toku 2021. godine angažovala izvršioce po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima za obavljanje poslova koji su po svojoj prirodi takvi da traju duže od 90 dana, što nije u skladu sa članom 204. stav (1) Zakona o radu. Takođe, ugovori o djelu su zaključeni za poslove koji predstavljaju redovnu djelatnost Bolnice, što nije u skladu sa članom 205. stav (1) istog zakona.

Dnevnik blagajne nije zaključivan na kraju svakog dana u kojem je bilo promjena u blagajni, shodno članu 11. stav (8) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.

Plaćanje računa po osnovu nabavke roba i usluga vršeno je gotovinski, po računima iznad propisanog iznosa, kao i isplata dijela zarada i naknada zaposlenim što nije u skladu sa članom 3 stav (1) Uredbe o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem. Takođe, gotovina naplaćena po osnovu participacije nije uplaćivana na žiro račun istog radnog dana (a najkasnije narednog radnog dana), shodno članu 8. navedene uredbe.

Za službeno putovanje u inostranstvo Javna zdravstvena ustanova Bolnica Trebinje nije donosila odluke o odobravanju službenog puta, a putni nalozi ne sadrže vrijeme prelaska granice Bosne i Hercegovine, što nije u skladu sa tačkom X podtačka (2. i 5.) i tačkom XV podtačka (2) Odluke o visini naknade troškova za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u Republici Srpskoj. Takođe, obračun putnih troškova u određenom broju slučajeva ne sadrži datum kada je zaposleni podnio isti na obračun i nije sačinjavan izvještaj sa službenog putovanja, što nije u skladu sa tačkom XVII podtačka (1) navedene odluke.

Na naknade po ugovorima van radnog odnosa u najvećem broju slučajeva nisu obračunati porez i pripadajući doprinosi, shodno članu 3. tačka 7) i 4. Zakona o porezu na dohodak i članu 4. tačka 1) i 6. tačka 4) Zakona o doprinosima.

Obračun prekovremenog rada zaposlenim je vršen na način da se ostvareni prekovremeni sati priznaju kao redovan rad, što nije u skladu sa članom 32. Zakona o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike Srpske.

Uvećanje plate rukovodiocima osnovnih organizacionih jedinica vršeno je na osnovnu platu zaposlenog, što nije u skladu sa članom 10. stav (2) tačka 3. alineja 1) Zakona o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike Srpske.

Osnovna plata za rad na dane državnog praznika i druge dane koji su po zakonu neradni uvećana je za 150%, što nije u skladu sa članom 16. stav (1) tačka 2. Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti zdravstva.

Naknada troškova prevoza zaposlenima kod dolaska na posao i povratka s posla isplaćivana je u fiksnom iznosu, što nije u skladu sa članom 19. stav (2) Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti zdravstva.

Kao što je navedeno pod tačkom 4. izvještaja:

Javna zdravstvena ustanova Bolnica Trebinje na svojoj internet stranici nije objavila plan nabavki, odluke o izboru najpovoljnijeg ponuđača i osnovne elemente ugovora za provedene postupke javne nabavke, što nije u skladu sa članom 17. stav (2), 70. stav (6) i članom 75. stav (2) Zakona o javnim nabavkama.

Za nabavke roba i usluga u najmanjem iznosu od 64.422 KM nisu provedeni postupci javnih nabavki, a za nabavke setova za regulaciju protoka kiseonika (10.500 KM) i usluga servisiranja sterilizatora (13.798 KM) sprovedene putem više postupaka direktnog sporazuma čime je izvršeno dijeljenje predmeta nabavke, što nije u skladu sa članom 6., 15. stav (6) i članom 87. stav (3) Zakona o javnim nabavkama.

Za nabavke materijala i EKG aparata provedene pregovaračkim postupkom bez objave obavještenja nisu ispunjeni uslovi za primjenu navedenog postupka definisani članom 21. stav (1) tačka d. Zakona o javnim nabavkama. Takođe, nisu objavljena obavještenja o dodjeli ugovora za nabavke provedene pregovaračkim postupkom bez objave obavještenja, što nije u skladu sa članom 74. stav (1) istog zakona.

U postupku javne nabavke gasa za potrebe Bolnice ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji nije dao potpune podatke o predmetu nabavke, što nije u skladu sa članom 53. stav (3) alineja c) Zakona. Sa izabranim ponuđačem po osnovu potpisanog okvirnog sporazuma zaključen je pojedinačni ugovor, a nakon realizacije istog Bolnica nije zaključila novi pojedinačni ugovor, shodno članu 32. stav (5) tačka b. alineja 5) Zakona. Takođe, nabavljena količina gasa po osnovu zaključenog okvirnog sporazuma veća je od predviđene okvirne količine, što nije u skladu sa članom 4. stav (4) Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda.

U postupku javne nabavke gasa nijedan od imenovanih članova komisije ne posjeduje posebnu stručnost u oblasti predmeta nabavke, što nije u skladu sa članom 4. stav (1) Pravilnika o uspostavljanju i radu komisije za nabavke. Takođe, imenovani članovi i sekretar komisija za provedene postupke nabavke nisu potpisali izjavu o nepristrasnosti i povjerljivosti, te nepostojanju sukoba interesa, što nije u skladu sa članom 7. stav (4. i 6.) istog pravilnika.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.1.1. izvještaja:

Oslobađanje od plaćanja participacije vršeno je za zaposlene u Javnoj zdravstvenoj ustanovi Bolnica Trebinje koji ne pripadaju kategorijama lica oslobođenih od plaćanja participacije prema članu 53. stav (3) Pravilnika o sadržaju, obimu i načinu ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, direktor je takođe odgovoran da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li je poslovanje Javne zdravstvene ustanove Bolnica Trebinje obuhvaćeno prema definisanim kriterijumima, usklađeno sa zakonskim i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje Javne zdravstvene ustanove Bolnica Trebinje.

Banja Luka, 27.12.2022. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

III REZIME DATIH PREPORUKA

Preporuke vezane za finansijske izvještaje

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- 1) postupci i procedure provođenja popisa, usaglašavanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem i izvještavanje vrši u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza,
- 2) prihodi iz namjenskih izvora finansiranja i rashodi priznaju u periodu nastanka poslovnog događaja, shodno zahtjevima MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja (paragraf 27. i 28),
- 3) troškovi naknada po ugovorima van radnog odnosa iskazuju u skladu sa članom 45. stav (2. i 4.) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike, koji je u primjeni od 01.01.2022. godine,
- 4) utvrdi fer vrijednost objekta i donirane medicinske opreme i u poslovnim knjigama izvrši priznavanje istih, u skladu sa zahtjevima MRS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema i MRS 20 - Računovodstveno obuhvatanje državnih davanja i objelodanjivanje državne pomoći (paragraf 23),
- 5) klasifikacija opreme vrši u skladu sa članom 4. stav (4) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike koji je u primjeni od 01.01.2022. godine, kao i da se poslovni objekti dati pod zakup priznaju kao investiciona imovina shodno članu 5. stav (1) i (4) navedenog pravilnika i zahtjevima MRS 40 - Investicione nekretnine (paragraf 7., 16. i 20.),
- 6) vodi knjigovodstvena evidencija o početnom stanju, nabavci i trošenju svih zaliha materijala, u skladu sa članom 12. stav (11) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike, koji je u primjeni od 01.01.2022. godine,
- 7) dio dugoročnih kredita koji dospijevaju za plaćanje u roku do godinu dana od datuma izvještavanja, kao i obaveze za poreze i doprinose na naknade članovima upravnog odbora i fizičkim licima po ugovorima van radnog odnosa u potpunosti iskazuju u skladu sa članom 34. stav (4) i članom 40. stav (9., 10. i 11.) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike, koji je u primjeni od 01.01.2022. godine,
- 8) bilans tokova gotovine sačinjava u skladu sa Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privreda društva, druga pravna lica i preduzetnike, koji je u primjeni od 30.06.2022. godine i zahtjevima MRS 7 - izvještaj o tokovima gotovine i
- 9) u Napomenama uz finansijske izvještaje objelodanjuju sve značajne informacije shodno zahtjevima MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja.

Preporučuje se upravnom odboru da obezbijedi da se:

- 10) Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama uskladi sa važećim Međunarodnim računovodstvenim standardima, shodno članu 7. stav (3) Zakona

o računovodstvu i reviziji Republike Srpske, kao i internim aktom definiše pravo na reprezentaciju i naknadu troškova mobilnog telefona.

Preporuke vezane za usklađenost

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- 1) za rukovodioce organizacionih jedinica imenuju lica koja u potpunosti ispunjavaju uslove radnog mjesta propisane Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Javnoj zdravstvenoj ustanovi Bolnica Trebinje, kao i da se radni odnos zasniva za sistematizovana radna mjesta,
- 2) da se angažovanje izvršilaca po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima vrši za poslove koji su po svojoj prirodi takvi da ne traju duže od 90 radnih dana u kalendarskoj godini shodno članu 204. stav (1) Zakona o radu, kao i da se ugovori o djelu zaključuju za poslove van djelatnosti Javne zdravstvene ustanove Bolnica Trebinje shodno članu 205. stav (1) istog zakona,
- 3) blagajničko poslovanje vrši u skladu sa članom 11. stav (8) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske, kao i članom 3. stav (1), 7. stav (1) i članom 8. Uredbe o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem,
- 4) obračun i isplate naknada za službena putovanja vrše u skladu sa tačkom X podtačka (2. i 5.), XV podtačka (1. i 2.) i tačkom XVII podtačka (1) Odluke o visini naknade troškova za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u Republici Srpskoj,
- 5) obračun naknade za pripravnost vrši shodno vremenu provedenom u pripravnosti, obračun plate u skladu sa ostvarenim časovima rada, a obračun prekovremenog rada vrši shodno članu 32. Zakona o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike Srpske, kao i da se isplata naknade troškova prevoza zaposlenim vrši u skladu sa članom 24. stav (1) tačka 2. Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti zdravstva,
- 6) izvrši procjena rizika i izradi strategija upravljanja rizicima, shodno članu 8. stav (2) Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske,
- 7) u postupcima javnih nabavki procijenjena i ugovorena vrijednost iskazuju u zvaničnoj valuti, te da se pokretanje i izbor postupaka nabavki, priprema tenderske dokumentacije, objava plana nabavki, odluka o izboru najpovoljnijeg ponuđača i osnovnih elemenata ugovora, dodjela ugovora i realizacija okvirnog sporazuma vrši u skladu sa članom 6., 15. stav (7), 17., 21. stav (1) tačka d., 28. stav (5), 32. stav (5) tačka b. pod 6), 53. stav (3) pod c., 70. stav (6), 74. stav (1), 75. stav (1. i 2.), članom 87. stav (3) Zakona o javnim nabavkama i članom 4. stav (4) Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda, kao i da se uspostavljanje i rad komisije za nabavke provodi shodno članu 4. stav (1), 7. stav (4. i 6.) i članu 9. stav (2),
- 8) saglasnost osnivača na godišnji Program rada i finansijski plan, shodno članu 19. stav (1) tačka 1. Zakona o sistemu javnih službi,
- 9) oslobađanje od plaćanja participacije vrši za kategorije osiguranih lica i usluge zdravstvene zaštite koje su definisane članom 53. Pravilnika o sadržaju, obimu i načinu ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu,
- 10) na naknade po ugovorima van radnog odnosa u potpunosti vrši obračun i uplata poreza i pripadajućih doprinosa u skladu sa članom 3. stav (1) tačka 7) i 4. stav (3)

Zakona o porezu na dohodak i članom 4. tačka 1) i 6. tačka 4) Zakona o doprinosima i

- 11) izvrši usklađivanje vrijednosti osnovnog kapitala u poslovnim knjigama Javne zdravstvene ustanove Bolnica Trebinje i sudskom registru.

IV KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI

- Zakon o zdravstvenoj zaštiti;
- Zakon o sistemu javnih službi;
- Zakon o računovodstvu i reviziji Republike Srpske;
- Zakon o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske;
- Zakon o registraciji poslovnih subjekata u Republici Srpskoj, član 22;
- Zakon o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike Srpske;
- Posebni kolektivni ugovor za zaposlene u oblasti zdravstva;
- Zakon o radu, član 204-207;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o porezu na dohodak, glava I-IV, VI, X, XII i XIII;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju invalida, član 26. i 27;
- Uredba o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem;
- Uredba o naknadama za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u javnom sektoru Republike Srpske;
- Odluka o visini naknade troškova za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u Republici Srpskoj;
- Pravilnik o sadržaju, obimu i načinu ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu, član 53;
- Pravilnik o osnovama za zaključivanje ugovora sa davaocima zdravstvenih usluga u Republici Srpskoj u 2021. godini;
- Pravilnik o sadržaju izvještaja i načinu izvještavanja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole;
- Pravilnik o uspostavljanju i radu komisije za nabavke;
- Odluka o načinu finansiranja zdravstvene zaštite u Republici Srpskoj u 2021. godini;
- Odluka o participaciji;
- Uputstvo o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole;
- Uputstvo za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda;
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Javne zdravstvene ustanove Bolnica Trebinje.

V IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)

1. Uvod

Javna zdravstvena ustanova Bolnica Trebinje je pravno lice sa statusom zdravstvene ustanove II nivoa u kategorizaciji bolnica, koja obavlja djelatnost primarne, sekundarne i tercijarne prevencije bolesti i stanja, dijagnostike, liječenja, medicinske rehabilitacije i zdravstvene njege bolesnika, te osigurava boravak i ishranu bolesnika. Osnovana je 1994. godine Odlukom Vlade Republike Srpske kao Javna zdravstvena ustanova Opšta bolnica Trebinje, a 2012. godine preimenovana je u Javnu zdravstvenu ustanovu Bolnica Trebinje (u daljem tekstu: Bolnica).

Obavljanje djelatnosti, organizacija, finansiranje i druga pitanja od značaja za rad Bolnice definisani su Zakonom o zdravstvenoj zaštiti („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 106/09 i 44/15) i Zakonom o sistemu javnih službi („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 68/07, 109/12 i 44/16).

Organi rukovođenja i upravljanja Bolnicom su upravni odbor i direktor, koje imenuje i razrješava Vlada Republike Srpske.

Finansijska sredstva za rad Bolnice obezbijeđena su od Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske, korisnika zdravstvene zaštite, budžeta Republike Srpske i Grada Trebinja, donacija i drugih izvora.

Finansijsko poslovanje se obavlja preko poslovnih računa otvorenih kod banaka.

Bolnica je dostavila primjedbe na Nacrt izvještaja o provedenoj finansijskoj reviziji za period 01.01-31.12.2021. godine koje su prihvaćene u smislu preformulacije dijela preporuke i iste nisu imale uticaja na nalaze revizije i data mišljenja.

Preporuke date u ovom izvještaju, u cilju njihovog naglašavanja, boldovane su i pisane italic slovima.

2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja

Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske prvi put je angažovana na provođenju finansijske revizije Bolnice.

3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola

Statutom kao osnovnim opštim aktom Bolnice utvrđeni su djelatnost, zastupanje i predstavljanje, unutrašnja organizacija, organi rukovođenja i upravljanja, te druga pitanja značajna za poslovanje ustanove.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Javnoj zdravstvenoj ustanovi Bolnica Trebinje (upravni odbor usvojio 16.03.2020. godine, privremenu saglasnost nadležno Ministarstvo dalo 01.08.2022. godine) utvrđena je unutrašnja organizacija, organizacione jedinice i njihov djelokrug, radna mjesta i druga pitanja značajna za rad ustanove. Navedenim pravilnikom sistematizovano je 135 radnih mjesta sa 380 izvršilaca.

Na dan 31.12.2021. godine u Bolnici su u radnom odnosu bila 363 zaposlena (257 medicinskih i 106 nemedicinskih radnika), od kojih 320 na neodređeno i 43 na određeno vrijeme. U toku 2021. godine radni odnos zasnovalo je 14 radnika, na neodređeno vrijeme tri i 11 radnika na određeno vrijeme. Zapošljavanje je vršeno bez prethodne saglasnosti Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske, što nije u skladu sa Zaključkom Vlade Republike Srpske (iz 2015. godine). Radni odnos prestao je za 27 radnika, od čega

14 po osnovu odlaska u starosnu penziju, 7 po osnovu isteka ugovora o radu, četiri po osnovu sporazumnog raskida ugovora o radu i dva po osnovu smrti.

U septembru 2021. godine na radno mjesto šefa službe za ekonomsko-finansijske poslove raspoređeno je lice koje ne ispunjava uslove propisane Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u pogledu stručne kvalifikacije. Takođe, ugovor o radu na određeno vrijeme zaključen je za radno mjesto koje nije sistematizovano (referent za radne odnose u Službi za opšte, pravne i kadrovske poslove).

Vršilac dužnosti direktora Bolnice imenovan je 09.12.2020. godine na period od 60 dana, a po isteku navedenog perioda imenovanje istog lica za vršioca dužnosti vršeno je u kontinuitetu, do završetka ove revizije, što nije u skladu sa članom 4. stav (2) Zakona o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 25/03) kojim je propisano da imenovanja na kraći period (najviše dva mjeseca) ne mogu se ponoviti. Imenovanje direktora Bolnice nije provedeno po javnom konkursu, kako je to propisano članom 18. stav (2) Zakona o sistemu javnih službi („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 68/07 i 44/16) i članom 22. Statuta Javne zdravstvene ustanove Bolnica Trebinje.

Bolnica je u toku 2021. godine zaključila ugovore o privremenim i povremenim poslovima za obavljanje poslova medicinskog tehničara koji su po svojoj prirodi takvi da traju duže od 90 dana, što nije u skladu sa članom 204. stav (1) Zakona o radu („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 1/16 i 66/18). Takođe, po osnovu ugovora o djelu angažovani su izvršioci za poslove patologa, biohemičara, nutricioniste, medicinskog tehničara i druge poslove koji predstavljaju redovnu djelatnost Bolnice, što nije u skladu sa članom 205. stav (1) istog zakona.

Godišnji popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2021. godine nije izvršen u skladu sa Pravilnikom o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 45/16 i 113/21), jer:

- popisom nije obuhvaćena cjelokupna imovina u vlasništvu Bolnice (građevinski objekti, poslovni račun u stranoj valuti), imovina na privremenom korišćenju kod drugih pravnih lica (medicinska oprema - 6 respiratora) i obaveze za zarade i naknade zarada, shodno članu 4. stav (1) tačka 1. i 3. Pravilnika,
- popisne komisije prije početka popisa nisu sačinile plan rada, shodno članu 17. stav (1) Pravilnika,
- popisne liste nisu ovjerene od strane ovlašćenog lica i nije naveden datum njihovog prijema od strane pojedinačnih komisija (član 17. stav (8) Pravilnika),
- nije izvršen prenos podataka o stanjima imovine (potraživanja) i obaveza preuzetih sa dokumentacije koja održava eksternu potvrdu stanja, te nisu utvrđene vrijednosne razlike između knjigovodstvenog i stvarnog stanja popisane imovine i obaveza (član 18. stav (1) tačke 5. i 7. Pravilnika),
- komisije za popis imovine i obaveza (imenovano 7 komisija) nisu sačinile izvještaje o izvršenom popisu, a izvještaj centralne popisne komisije ne sadrži podatke o stručnoj i profesionalnoj kvalifikaciji, radnom angažmanu lica angažovanih na popisu, te uporedni pregled stvarnog i knjigovodstvenog stanja popisane imovine i obaveza (član 20. stav (1) tačka 2. i 3. Pravilnika) i
- nadležni organ nije razmatrao i usvojio izvještaj o izvršenom popisu, dok je otpis rashodovane opreme i inventara izvršen bez odluke nadležnog organa, što nije u skladu sa članom 20. stav (2) i članom 21. stav (1. i 2.) tačka 3. istog pravilnika.

Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama Bolnice (iz 2013. godine) nije usklađen sa važećim Međunarodnim računovodstvenim standardima, kako je to propisano

članom 7. stav (3) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 94/15 i 78/20). Takođe, knjigovodstvene isprave (ulazne fakture) u najvećem broju slučajeva nisu potpisane od strane lica odgovornog za potpunost, istinitost i računsku tačnost istih, niti odgovornog lica u Bolnici, shodno članu 9. stav (3. i 4) istog zakona.

Dnevnik blagajne nije zaključivan na kraju svakog dana u kojem je bilo promjena u blagajni, shodno članu 11. stav (8) navedenog Zakona. U poslovnim knjigama iskazano stanje gotovine na dan 31.12.2021. godine iznad je utvrđenog blagajničkog maksimuma. Plaćanje računa po osnovu nabavke roba i usluga vršeno je gotovinski, po računima iznad propisanog iznosa, kao i isplate razlike u plati (zbog naknadno utvrđene greške u obračunu) i naknada zaposlenim za pratnju pacijenta, a gotovina naplaćena po osnovu participacije nije uplaćivana na žiro račun istog radnog dana (a najkasnije narednog radnog dana), što nije u skladu sa članom 3. stav (1), 7. stav (1) i članom 8. Uredbe o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 86/12 i 10/14).

Putni nalozi za službena putovanja u određenom broju slučajeva su izdavani tek po završetku službenog puta, za službeno putovanje u inostranstvo Bolnica nije donosila odluke o odobravanju istog, putni nalozi za službena putovanja u inostranstvo ne sadrže vrijeme prelaska granice Bosne i Hercegovine (u oba pravca), ne sačinjava se izvještaj sa službenog putovanja i obračun putnih troškova u određenom broju slučajeva ne sadrži datum kada je zaposleni podnio isti na obračun, što nije u skladu sa tačkom X podtačka (2. i 5.), XV podtačka (1. i 2.) i tačkom XVII podtačka (1) Odluke o visini naknade troškova za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 57/21).

Obračun plata i ostalih primanja zaposlenim u Bolnici nije u potpunosti vršen u skladu sa odredbama Zakona o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 66/18 i 49/21, u daljem tekstu: Zakon) i Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u oblasti zdravstva („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 72/16, 111/16, 19/19 i 68/19) u daljem tekstu: Posebni kolektivni ugovor), jer:

- obračun naknade za pripravnost direktoru i glavnoj sestri (utvrđena odlukom o pripravnosti od 01.03.2009. godine) u iznosu od 1,5% osnovne plate vršen je za sve dane vikenda, iako navedeni dani u evidenciji o prisustvu zaposlenih na radu nisu evidentirani kao vrijeme provedeno u pripravnosti,
- obračun plate zaposlenom vršen je za puno radno vrijeme, iako je u evidenciji prisustva zaposlenog na radu evidentiran znatno manji broj časova rada,
- obračun prekovremenog rada zaposlenima vršen je na način da se ostvareni prekovremeni sati u obračunskom mjesecu priznaju kao redovan rad, što nije u skladu sa članom 34. Zakona (odnosno članom 32. navedenog zakona koji je stupio na snagu 01.06.2021. godine) kojim je propisano da se prekovremeni rad preračunava tromjesečno u slobodne dane i sate,
- obračun uvećanja plate od 20% rukovodiocima osnovnih organizacionih jedinica vršen je na osnovnu platu zaposlenog, što nije u skladu sa članom 11. stav (2) tačka 3. pod 1) Zakona (odnosno članu 10. stav (2) tačka 3. pod 1) novog zakona) kojim je propisano da se uvećanje primjenjuje na prosječnu platu zaposlenih sa visokom stručnom spremom te organizacione jedinice. Neusklađenost je otklonjena do završetka revizije i shodno tome nije data preporuka,
- osnovna plata zaposlenima za rad na dane državnog praznika i druge dane u koje se po zakonu ne radi uvećana je za 150%, što nije u skladu sa članom 16. stav (1)

tačka 2. Posebnog kolektivnog ugovora kojim je propisano da se plata radnika po navedenom osnovu uvećava za 50% i

- naknada troškova prevoza zaposlenima kod dolaska na posao i povratka s posla u 2021. godini isplaćivana je u fiksnom iznosu, koji ne predstavlja iznos pune cijene prevozne karte u javnom saobraćaju shodno članu 19. stav (2) Posebnog kolektivnog ugovora.

Internim aktom nisu definisani uslovi i način korišćenja sredstava reprezentacije, niti pravo na naknadu troškova mobilnog telefona.

Bolnica nije sačinila godišnji izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti na uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrole za 2021. godinu, što je propisano Pravilnikom o sadržaju izvještaja i načinu izvještavanja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 1/22).

U Bolnici je imenovano lice odgovorno za uspostavljanje, sprovođenje i razvoj finansijskog upravljanja i kontrole ali nisu preduzete aktivnosti na identifikovanju i procjeni rizika, te izradi strategije upravljanja rizicima, shodno članu 8. stav (2) Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 91/16). Takođe, nije organizaciono uspostavljena jedinica za internu reviziju, što je propisano članom 19. navedenog zakona.

Shodno gore navedenom i većini tačaka ovog izvještaja uspostavljeni sistem internih kontrola nije funkcionisao na način da obezbijedi istinito i fer izvještavanje i usklađenost sa važećim zakonima i drugim propisima.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- **za rukovodioce organizacionih jedinica imenuju lica koja u potpunosti ispunjavaju uslove radnog mjesta propisane Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Javnoj zdravstvenoj ustanovi Bolnica Trebinje, kao i da se radni odnos zasniva za sistematizovana radna mjesta,**
- **da se angažovanje izvršilaca po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima vrši za poslove koji su po svojoj prirodi takvi da ne traju duže od 90 radnih dana u kalendarskoj godini shodno članu 204. stav (1) Zakona o radu, kao i da se ugovori o djelu zaključuju za poslove van djelatnosti Bolnice shodno članu 205. stav (1) istog zakona,**
- **postupci i procedure provođenja popisa, usaglašavanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem i izvještavanje vrši u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza,**
- **blagajničko poslovanje vrši u skladu sa članom 11. stav (8) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske, kao i članom 3. stav (1), 7. stav (1) i članom 8. Uredbe o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem,**
- **obračun i isplate naknada za službena putovanja vrše u skladu sa tačkom X podtačka (2. i 5.), XV podtačka (1. i 2.) i tačkom XVII podtačka (1) Odluke o visini naknade troškova za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u Republici Srpskoj,**
- **obračun naknade za pripravnost vrši shodno vremenu provedenom u pripravnosti, obračun plate u skladu sa ostvarenim časovima rada, a obračun prekovremenog rada vrši shodno članu 32. Zakona o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike Srpske, kao i da se isplata naknade troškova prevoza zaposlenim vrši u skladu sa članom 24.**

stav (1) tačka 2. Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti zdravstva i

- **izvrši procjena rizika i izradi strategija upravljanja rizicima, shodno članu 8. stav (2) Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske.**

Preporučuje se upravnom odboru da obezbijedi da se Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama uskladi sa važećim Međunarodnim računovodstvenim standardima, shodno članu 7. stav (3) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske, kao i internim aktom definiše pravo na reprezentaciju i naknadu troškova mobilnog telefona.

4. Nabavke

Planom javnih nabavki (uključujući tri izmjene plana i četiri posebne odluke o pokretanju postupka javne nabavke) za 2021. godinu planirane su nabavke ukupne vrijednosti 3.106.012 KM bez poreza na dodatu vrijednost (u daljem tekstu: PDV), od čega za nabavku roba 2.436.285 KM, usluga 493.727 KM i radova 176.000 KM.

U 2021. godini provedene su nabavke ukupne ugovorene vrijednosti 2.025.556 KM (bez PDV-a), a značajniji iznosi odnose se na nabavke video stuba za hirurgiju i ginekologiju, gasa, reagenasa, medicinskog potrošnog materijala, prehrambenih proizvoda, usluga zbrinjavanja medicinskog otpada i radova - II faza rekonstrukcije operacionog bloka i jedinice za intenzivno liječenje. Nabavke su provedene putem 9 otvorenih postupaka, 10 konkurentskih zahtjeva za dostavu ponuda, četiri pregovaračka postupka bez objave obavještenja i 24 direktna sporazuma.

Revizijskim ispitivanjem obuhvaćeno je 17 postupaka nabavki ugovorene vrijednosti 1.240.416 KM (bez PDV-a), odnosno 61% vrijednosti zaključenih ugovora.

Utvrđeno je da postupci nabavki nisu u potpunosti provedeni u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 38/14, u daljem tekstu: Zakon) i podzakonskim aktima, jer:

- Bolnica na svojoj internet stranici nije objavila plan nabavki za 2021. godinu čija je vrijednost veća od 50.000 KM za robe i usluge, odnosno 80.000 KM u slučaju radova, u skladu sa članom 17. stav (2) Zakona,
- nabavke hotelskih i ugostiteljskih usluga (11.998 KM), usluga održavanja stalnih sredstava (2.100 KM), deratizacije (1.360 KM), prevoza (1.414 KM bez PDV-a) i auto-guma (5.988 KM bez PDV-a) nisu predviđene planom nabavki, niti su donesene posebne odluke o pokretanju postupaka nabavki, što nije u skladu sa članom 17. stav (1) Zakona. Navedene nabavke, kao i nabavke lijekova (19.650 KM bez PDV-a), smještaja i prevoza spoljnih saradnika (9.801 KM), održavanja računarske opreme i lifta (5.436 KM bez PDV-a) i usluga održavanja stalnih sredstava za koje su zaključeni ugovori o djelu (6.675 KM bez PDV-a) vršene su bez provođenja postupka javne nabavke, što nije u skladu sa članom 6. istog zakona,
- nabavke materijala za razvođenje kiseoničke i vazdušne instalacije za pacijente i EKG aparata provedene su pregovaračkim postupkom bez objave obavještenja iako nisu ispunjeni uslovi za primjenu navedenog postupka definisani članom 21. stav (1) tačka d. Zakona,
- za nabavke provedene pregovaračkim postupkom bez objave obavještenja ugovorni organ na svojoj internet stranici nije objavio tendersku dokumentaciju kako bi ista bila dostupna svim zainteresovanim ponuđačima, kao ni obavještenja

o dodjeli ugovora na portalu javnih nabavki shodno članu 28. stav (4) i članu 74. stav (1) navedenog zakona,

- u postupku javne nabavke gasa za potrebe Bolnice ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji nije dao potpune podatke o predmetu nabavke, što nije u skladu sa članom 53. stav (3) alineja c) Zakona. Sa izabranim ponuđačem po osnovu potpisanog okvirnog sporazuma zaključen je pojedinačni ugovor, a nakon realizacije istog Bolnica nije zaključila novi pojedinačni ugovor, shodno članu 32. stav (5) tačka b. alineja 5) Zakona. Isporučene količine gasa u određenom broju slučajeva fakturisane su po jediničnoj cijeni višoj u odnosu na okvirnim sporazumom definisanu. Takođe, nabavljena količina gasa po osnovu potpisanog okvirnog sporazuma veća je od predviđene okvirne količine, što nije u skladu sa članom 4. stav (4) Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“ broj 90/14 i 20/15),
- nabavke setova za regulaciju protoka kiseonika (10.500 KM bez PDV-a) i usluga servisiranja sterilizatora (13.798 KM bez PDV-a) provedene su putem više postupaka direktnog sporazuma čime je izvršeno dijeljenje predmeta nabavke, što nije u skladu sa članom 15. stav (6) i članom 87. stav (3) Zakona,
- u postupcima konkurentskog zahtjeva za dostavljanje ponuda (gorivo za potrebe sanitetskog transporta, usluge zbrinjavanja medicinskog otpada i radovi-II faza rekonstrukcije operativnog bloga i jedinice za intenzivno liječenje) ugovorni organ nije određenom broju ponuđača (minimum tri) uputio zahtjev za dostavu ponuda, shodno članu 88. stav (1) navedenog zakona,
- u postupcima nabavki materijala za proširenje kiseoničke i vazdušne instalacije na odjeljenjima za hirurgiju i neurologiju, usluga ugradnje i montaže instalacija za kiseoničku terapiju i popravke sterilizatora procijenjena i ugovorena vrijednost iskazane su u evrima, koji nije zvanično sredstvo plaćanja u Republici Srpskoj,
- Bolnica na svojoj internet stranici nije objavila odluke o izboru najpovoljnijeg ponuđača i osnovne elemente ugovora za provedene postupke javne nabavke. Takođe, Agenciji za javne nabavke nisu dostavljeni izvještaji o direktnim sporazumom provedenim postupcima nabavki seta za regulaciju protoka kiseonika (dva postupka), pločica za ortopedsku fiksaciju, usluga hotelskog smještaja za spoljne saradnike, izgradnje i montaže instalacija za kiseoničku terapiju i popravke sterilizatora, što nije u skladu sa članom 70. stav (6) i članom 75. Zakona,
- u postupku javne nabavke gasa nijedan od imenovanih članova komisije ne posjeduje posebnu stručnost u oblasti predmeta nabavke, što nije u skladu sa članom 4. stav (1) Pravilnika o uspostavljanju i radu komisije za nabavke („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“ broj 103/14). Imenovani članovi i sekretar komisija za provedene postupke nabavke nisu potpisali izjavu o nepristrasnosti i povjerljivosti, te nepostojanju sukoba interesa, shodno članu 7. stav (4. i 6.) Pravilnika. Takođe, komisije nisu donijele poslovnik o radu komisije, u skladu sa članom 9. stav (2) istog pravilnika.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se u postupcima javnih nabavki procijenjena i ugovorena vrijednost iskazuju u zvaničnoj valuti, te da se pokretanje i izbor postupaka nabavki, priprema tenderske dokumentacije, objava plana nabavki, odluka o izboru najpovoljnijeg ponuđača i osnovnih elemenata ugovora, dodjela ugovora i realizacija okvirnog sporazuma vrši u skladu sa članom 6., 15. stav (7), 17, 21. stav (1) tačka d., 28. stav (5), 32. stav (5) tačka b. pod 6), 53. stav (3) pod c), 70. stav (6), 74. stav (1), 75. stav (1. i 2.), članom 87. stav (3) Zakona o javnim nabavkama i članom 4. stav (4) Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda, kao i da se uspostavljanje i rad komisije za nabavke

provodi shodno članu 4. stav (1), 7. stav (4. i 6.) i članu 9. stav (2) Pravilnika o uspostavljanju i radu komisije za nabavke.

5. Priprema i donošenje plana poslovanja i finansijskog plana

Upravni odbor Bolnice je 01.03.2021. godine, na prijedlog direktora, donio Odluku o usvajanju Poslovnog plana JZU Bolnica Trebinje za 2021. godinu.

Finansijskim planom, koji je sastavni dio poslovnog plana Bolnice, ukupni prihodi planirani su u iznosu od 12.635.000 KM i najvećim dijelom čine ih prihodi od Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske po osnovu finansiranja bolničke zdravstvene zaštite (10.873.000 KM), prihodi od participacije (320.000 KM), hemodijalize (900.000 KM) i prihodi od donacija (200.000 KM).

Rashodi su planirani u iznosu od 12.579.110 KM i najvećim dijelom čine ih troškovi materijala (2.595.500 KM), troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda (8.172.880 KM), proizvodnih usluga (617.930 KM) i nematerijalni troškovi (615.300 KM). Za 2021. godinu planiran je pozitivan finansijski rezultat (dobitak) u iznosu od 55.890 KM.

Plan poslovanja za 2021. godinu nije dostavljen Vladi Republike Srpske kao osnivaču u svrhu dobijanja saglasnosti na isti, shodno članu 19. stav (1) tačka 1. Zakona o sistemu javnih službi.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi saglasnost osnivača na godišnji Program rada i finansijski plan, shodno članu 19. stav (1) tačka 1. Zakona o sistemu javnih službi.

6. Finansijski izvještaji

Finansijski izvještaji Bolnice sačinjeni su i prezentovani na obrascima propisanim Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge i druga pravna lica i preduzetnike („Službeni glasnik Republike Srpske broj 63/16).

6.1. Bilans uspjeha

6.1.1. Prihodi

Prihodi su iskazani u ukupnom iznosu od 15.440.112 KM, a čine ih poslovni prihodi, finansijski i ostali prihodi. Po nalazu revizije prihodi su potcijenjeni za najmanje 69.700 KM.

Poslovni prihodi iskazani su u iznosu od 15.410.863 KM, a čine ih prihodi od prodaje učinaka na domaćem tržištu (13.833.345 KM) i ostali poslovni prihodi (1.577.518 KM).

Prihodi od prodaje učinaka na domaćem tržištu najvećim dijelom se odnose na prihode od izvršenih zdravstvenih usluga koje finansira Fond zdravstvenog osiguranja Republike Srpske (12.296.975 KM), prihode od participacije (258.967 KM), usluga hemodijalize (868.652 KM), sanitetskog prevoza (95.891 KM) i prihode od izvršenih zdravstvenih usluga neosiguranim licima (145.123 KM).

Ugovorom o pružanju i finansiranju bolničkih zdravstvenih usluga osiguranim licima Fonda u 2021. godini (uključujući dva aneksa ugovora), koji je Bolnica zaključila sa Fondom zdravstvenog osiguranja Republike Srpske, ugovoren je iznos od ukupno 12.371.499 KM, od čega 8.778.307 KM za finansiranje zdravstvenih usluga po Modelu 1 (bolnička zdravstvena zaštita), 3.221.693 KM za zdravstvene usluge po Modelu 4 (konsultativno-specijalističke usluge, dijagnostika, pratioč uz bolesne osobe) i iznos od 371.499 KM za primarnu zdravstvenu zaštitu (usluge laboratorije i radiologije za JZU Dom zdravlja Trebinje). Takođe, navedenim ugovorom definisane su i usluge sanitetskog prevoza koje

se priznaju po pređenom kilometru i od strane Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske priznate jedinične cijene goriva (30%) i hemodijalize (priznaju se u cijelosti).

Prihodi od participacije se odnose na naplaćenu participaciju od korisnika zdravstvene zaštite na odjeljenjima (32.984 KM) i u ambulantama (225.983 KM). Naplata participacije vrši se u skladu sa Odlukom o participaciji („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 58/16, 83/16, 112/16, 1/17, 29/17, 46/19, 107/19, 19/21).

Oslobađanje od plaćanja participacije vršeno je za zaposlene u Bolnici koji ne pripadaju kategorijama lica oslobođenih od participacije prema članu 53. stav (3) Pravilnika o sadržaju, obimu i načinu ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 102/11, 117/11, 128/11, 101/12, 28/16, 83/16, 109/17, 115/17, 17/18, 53/18, 59/18, 112/18, 17/19, 98/19, 21/20, 19/21, 80/21).

Ostale poslovne prihode čine prihodi po osnovu dotacija Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske (376.320 KM), Eparhije zahumsko-hercegovačke i primorske (15.000 KM), prihodi od zakupnina (52.791 KM), donacija (142.152 KM) i prihodi iz namjenskih izvora finansiranja (991.255 KM).

Prihodi od donacija najvećim dijelom se odnose na obračunatu amortizaciju donirane opreme (128.673 KM), u skladu sa zahtjevom MRS 20 - Računovodstveno obuhvatanje državnih davanja i objelodanjivanje državnih pomoći (paragraf 17.)

Prihodi iz namjenskih izvora finansiranja se odnose na doznake iz budžeta Grada Trebinja na ime jednokratne novčane pomoći zaposlenim angažovanim na „Covid“ odjeljenju u 2020. godini (47.372 KM), prihode od Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske - zaštitna oprema (483.872 KM), dodijeljena sredstva po zaključcima Upravnog odbora Kompenzacionog fonda Republike Srpske za izmirenje obaveza po osnovu utroška kiseonika u 2020. i 2021. godini (361.230 KM), prihode po osnovu refundacije naknade plate za vrijeme porodijskog odsustva (55.663 KM) i drugih namjenskih izvora finansiranja (43.118 KM).

Bolnica nije iskazala prihode po osnovu refundacije naknada zarada za porodijsko odsustvo nastale u 2021. godini u najmanjem iznosu od 69.700 KM, što nije u skladu sa načelom nastanka poslovnog događaja i zahtjevima MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja (paragraf 27. i 28.). Zbog navedenog prihodi iz namjenskih izvora finansiranja i potraživanja od fondova su potcijenjeni u najmanjem iznosu od 69.700 KM.

Finansijski prihodi iskazani su u iznosu od 2.871 KM i najvećim dijelom se odnose na popust odobren od strane dobavljača za plaćanje prije ugovorenog roka.

Ostali prihodi iskazani su u iznosu od 26.378 KM i najvećim dijelom čine ih viškovi materijala i lijekova utvrđenih redovnim popisom imovine i obaveza (22.545 KM) i prihodi po osnovu otpisa obaveza (2.886 KM).

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- ***prihodi iz namjenskih izvora finansiranja priznaju u periodu nastanka poslovnog događaja, shodno zahtjevima MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja (paragraf 27. i 28.) i***
- ***oslobađanje od plaćanja participacije vrši za kategorije osiguranih lica i usluge zdravstvene zaštite koje su definisane članom 53. Pravilnika o sadržaju, obimu i načinu ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu.***

6.1.2. Rashodi

Rashodi su iskazani u ukupnom iznosu od 14.109.040 KM, a čine ih poslovni rashodi, finansijski, ostali rashodi i rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine. Po nalazu revizije rashodi su potcijenjeni za najmanje 71.835 KM.

Poslovni rashodi iskazani su u iznosu od 14.004.118 KM, a čine ih troškovi materijala, troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda, proizvodnih usluga, amortizacije, nematerijalni troškovi, te troškovi poreza i doprinosa.

Troškovi materijala iskazani su u iznosu od 3.450.789 KM, a odnose se na troškove lijekova i medicinskog potrošnog materijala (2.551.506 KM), kancelarijskog materijala (26.914 KM), hrane za pacijente (92.282 KM), materijala za tekuće održavanje osnovnih sredstava (90.319 KM), ostalog režijskog materijala (29.408 KM), utrošak auto-guma i HTZ opreme (7.792 KM), troškove naftnih derivata (46.835 KM), vode (78.350 KM), električne i toplotne energije (181.634 KM) i gasa (345.749 KM).

Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda iskazani su u iznosu od 9.074.918 KM, a odnose se na troškove bruto zarada i bruto naknada zarada (8.848.284 KM) i ostale lične rashode (226.634 KM).

Troškove bruto zarada i bruto naknada zarada čine troškovi bruto zarada u iznosu od 8.648.130 KM, bruto naknada zarada 3.419 KM i troškovi bruto naknada članovima upravnog odbora u iznosu od 196.735 KM.

U okviru troškova bruto naknada članovima upravnog odbora evidentirane su naknade po osnovu ugovora van radnog odnosa (ugovori o privremenim i povremenim poslovima i ugovori o djelu) u iznosu od 172.925 KM, što nije u skladu sa 41. stav (2. i 4.) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 106/15). Zbog pogrešne klasifikacije precijenjeni su troškovi bruto naknada članovima upravnog odbora u iznosu od 172.925 KM, a potcijenjeni su troškovi usluga na izradi učinaka u iznosu od 161.145 KM i troškovi usluga održavanja u iznosu od 11.780 KM.

Takođe, na naknade po ugovorima van radnog odnosa u određenom broju slučajeva nisu obračunati porez i pripadajući doprinosi, shodno članu 3. tačka 7) i članu 4. Zakona o porezu na dohodak („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 60/15, 5/16, 66/18, 105/19, 123/20 i 49/21) i članu 4. tačka 1) i članu 6. tačka 4) Zakona o doprinosima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 114/17, 112/19 i 49/21).

Ostale lične rashode čine troškovi otpremnina (46.125 KM), jednokratne novčane pomoći zaposlenima koji su bili angažovani na poslovima u vezi „Covid“ odjeljenja (51.172 KM), pomoći u skladu sa zakonom o radu (59.569 KM), troškovi zaposlenih na službenom putu (34.826 KM), naknade troškova prevoza na posao i sa posla (26.915 KM) i ostale naknade troškova zaposlenima (8.027 KM).

Troškovi bruto naknada zarada, pomoći zaposlenima i ostale naknade troškova zaposlenima u najmanjem iznosu od 36.236 KM nastali u ranijem periodu, evidentirani su u 2021. godini (u momentu isplate), što nije u skladu sa načelom nastanka poslovnog događaja i zahtjevima MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja (paragraf 27. i 28.). Zbog navedenog troškovi bruto naknada zarada precijenjeni su u iznosu od 3.046 KM, kao i troškovi ostalih ličnih rashoda u iznosu od 33.190 KM, a potcijenjen je finansijski rezultat ranijih godina u iznosu od 36.236 KM.

Troškovi proizvodnih usluga iskazani su u iznosu od 411.348 KM, a najvećim dijelom se odnose na troškove usluga na izradi učinaka (197.454 KM), transportnih usluga (42.618 KM), usluga investicionog i tekućeg održavanja stalnih sredstava (95.831 KM), zbrinjavanja medicinskog otpada (38.278 KM), komunalnih usluga (14.888 KM) i usluga zaštite na radu (10.084 KM).

Troškove usluga na izradi učinaka čine troškovi spoljnih saradnika angažovanih po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima za pružanje zdravstvenih specijalističkih usluga. Na naknade po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima nisu obračunati

porez i pripadajući doprinosi, shodno članu 3. tačka 7) i članu 4. Zakona o porezu na dohodak, te članu 4. tačka 1) Zakona o doprinosima. Zbog navedenog troškovi usluga na izradi učinaka i obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dadžbine su potcijenjeni u iznosu od 118.220 KM, a za isti iznos je precijenjen finansijski rezultat tekućeg perioda.

Troškovi usluga na izradi učinaka, održavanja lifta i istraživanja koji su nastali u 2020. godini u iznosu od 6.149 KM, kao i troškovi zaštite na radu nastali u 2019. godini u iznosu od 4.000 KM evidentirani su u 2021. godini (u momentu isplate), što nije u skladu sa načelom nastanka poslovnog događaja i zahtjevima MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja (paragraf 27. i 28.). Zbog navedenog troškovi proizvodnih usluga su precijenjeni u najmanjem iznosu od 10.149 KM, a za isti iznos je potcijenjen finansijski rezultat ranijih godina.

Troškovi amortizacije iskazani su u iznosu od 537.267 KM i odnose se na obračunatu amortizaciju građevinskih objekata (150.079 KM), opreme (368.966 KM) alata i inventara (18.222 KM). Amortizacija je obračunata metodom proporcionalnog otpisa na osnovu procijenjenog vijeka trajanja stalnih sredstava.

Nematerijalni troškovi iskazani su u iznosu od 488.843 KM i najvećim dijelom se odnose na troškove zdravstvenih usluga - usluge magnetne rezonance, mikrobiologije, hiperbarične oksigenoterapije i dr. (392.325 KM), stručnog obrazovanja zaposlenih - specijalizacije (44.306 KM), reprezentacije (20.310 KM), premija osiguranja (3.221 KM) i troškove platnog prometa (5.784 KM).

Troškovi poreza i doprinosa iskazani su u iznosu od 40.953 KM, a odnose se troškove protivpožarne, vodne i komunalne naknade (23.657 KM) i doprinosa za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje invalida (17.296 KM).

Finansijski rashodi iskazani su u iznosu od 71.903 KM i najvećim dijelom se odnose na rashode kamata po kreditima (71.169 KM).

Ostali rashodi iskazani su u iznosu od 29.330 KM, a odnose se na neotpisanu vrijednost rashodovane opreme i inventara (15.770 KM) i otpis potraživanja od Zavoda za medicinu rada i sporta Republike Srpske (13.560 KM).

Rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine iskazani su u iznosu od 3.689 KM i odnose se na obezvređenje zaliha.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- ***troškovi naknada po ugovorima van radnog odnosa iskazuju u skladu sa članom 45. stav (2. i 4.) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike, koji je u primjeni od 01.01.2022. godine,***
- ***rashodi priznaju u periodu nastanka poslovnog događaja, shodno zahtjevima MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja (paragraf 27. i 28.),***
- ***na naknade po ugovorima van radnog odnosa u potpunosti vrši obračun i uplata poreza i pripadajućih doprinosa u skladu sa članom 3. stav (1) tačka 7) i 4. stav (3) Zakona o porezu na dohodak i članom 4. tačka 1) i 6. tačka 4) Zakona o doprinosima.***

6.1.3. Finansijski rezultat

U bilansu uspjeha za period 01.01-31.12.2021. godine iskazan je pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 1.331.072 KM, a po nalazu revizije precijenjen je za 2.135 KM (tačka 6.1.1. i 6.1.2. izvještaja).

6.2. Bilans stanja

U Bilansu stanja na dan 31.12.2021. godine iskazane su neto poslovna aktiva i pasiva u vrijednosti od po 17.833.568 KM.

6.2.1. Aktiva

Poslovnu aktivu čine stalna sredstva, tekuća sredstva i gubitak iznad visine kapitala.

6.2.1.1. Stalna sredstva

Stalna sredstva iskazana su u neto vrijednosti 8.086.959 KM (bruto vrijednost 19.746.822 KM i ispravka vrijednosti 11.659.863 KM), a čine ih građevinski objekti, postrojenja i oprema, te nekretnine i oprema u pripremi.

Građevinski objekti iskazani su u neto vrijednosti 5.405.425 KM (bruto vrijednost 8.704.308 KM i ispravka vrijednosti 3.298.883 KM), a čine ih objekti Bolnice (5.059.648 KM), centralni razvod gasova (293.782 KM), trafostanica (19.697 KM), garaža, ograda i drugi prateći objekti (32.298 KM).

U poslovnim knjigama nije izvršeno priznavanje objekta koji Bolnica koristi od 2003. godine (vrijednost objekta nije poznata), što nije u skladu sa zahtjevom MRS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema.

U 2021. godini izdavani su u zakup poslovni prostori u krugu Bolnice, u skladu sa zaključenim ugovorima o zakupu i poslovno-tehničkoj saradnji. Poslovni prostori nisu iskazani kao investiciona imovina, shodno članu 4. stav (10) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike i zahtjevima MRS 40 - Investicione nekretnine (paragraf 7., 16. i 20.). Zbog navedenog vrijednost investicione imovine potcijenjena je najmanje za 11.390 KM, a za istu vrijednost precijenjeni su građevinski objekti.

Postrojenja i oprema iskazani su u neto vrijednosti 2.100.359 KM (bruto vrijednost 10.461.339 KM i ispravka vrijednosti 8.360.980 KM) i odnose se na opremu (2.043.083 KM), te alat i inventar sa kalkulativnim otpisom (57.276 KM). Vrijednost postrojenja i opreme u toku godine uvećana je po osnovu aktiviranja donirane opreme - pet respiratora, ultrazvučni aparat za onkologiju, ultrazvučni nož za laparoskopiju i druge nemedicinske opreme (381.333 KM), nabavke medicinske i druge opreme (523.155 KM) i inventara (16.983 KM), dok je smanjenje vrijednosti izvršeno rashodovanjem opreme i inventara (po prijedlogu popisnih komisija) koji na dan 31.12.2021. godine nisu u funkciji (neto vrijednosti 15.769 KM).

U okviru alata i inventara evidentiran je namještaj, telekomunikaciona i druga oprema neto vrijednosti 37.546 KM, što nije u skladu sa članom 4. stav (8) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike. Zbog pogrešne klasifikacije precijenjen je alat i inventar, a potcijenjena je oprema u prethodno navedenom iznosu.

U poslovnim knjigama nije izvršeno priznavanje medicinske opreme (tri respiratora) Bolnici donirane 2020. godine po zaključku Republičkog štaba za vanredne situacije (vrijednost nije poznata), što nije u skladu sa zahtjevom MRS 20 - Računovodstveno obuhvatanje državnih davanja i objelodanjivanje državne pomoći (paragraf 23.). Navedeni respiratori privremeno su ustupljeni na korišćenje Javnoj zdravstvenoj ustanovi Bolnica Gradiška, u skladu sa ugovorom o ustupanju zaključenim 24.03.2021. godine.

Nekretnine i oprema u pripremi iskazani su u bruto/neto vrijednosti 581.175 KM, a čine ih objekti u pripremi - II faza rekonstrukcije operacionog bloka i jedinice za intenzivno liječenje (255.041 KM) i medicinska oprema donirana 2020. godine - tri respiratora i RTG aparat (326.134 KM). RTG aparat (donacija Rodoljuba Draškovića) vrijednosti 90.359 KM

stavljen je u upotrebu i priznat kao oprema u oktobru 2022. godine. Vrijednost nekretnina i opreme u pripremi precijenjena je za 234.117 KM, a za istu vrijednost su potcijenjena postrojenja i oprema u upotrebi, jer medicinska oprema (tri respiratora) privremeno ustupljena Javnoj zdravstvenoj ustanovi Bolnica Zvornik (ugovor o ustupanju zaključen 24.03.2021. godine) na korišćenje nije klasifikovana u skladu sa članom 4. stav (8) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike. Takođe, za navedenu opremu u 2021. godini nije vršen obračun amortizacije.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- **utvrdi fer vrijednost objekta i donirane medicinske opreme i u poslovnim knjigama izvrši priznavanje istih, u skladu sa zahtjevima MRS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema i MRS 20 – Računovodstveno obuhvatanje državnih davanja i objelodanjivanje državne pomoći (paragraf 23.) i**
- **klasifikacija opreme vrši u skladu sa članom 4. stav (4) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike koji je u primjeni od 01.01.2022. godine, kao i da se poslovni objekti dati pod zakup priznaju kao investiciona imovina shodno članu 5. stav (1) i (4) navedenog pravilnika i zahtjevima MRS 40 - Investicione nekretnine (paragraf 7., 16. i 20.).**

6.2.1.2. Tekuća sredstva

Tekuća sredstva iskazana su u bruto/neto vrijednosti 2.133.232, a čine ih zalihe materijala (674.536 KM), kratkoročna potraživanja (1.322.430 KM) i gotovina (136.266 KM).

Zalihe materijala čine zalihe medicinskog i potrošnog materijala (89.156 KM), lijekova (198.622 KM), zaštitne opreme u apoteci (380.799 KM), te kancelarijskog i drugog potrošnog materijala u priručnom skladištu Bolnice (5.959 KM).

Bolnica nije vodila knjigovodstvenu evidenciju o početnom stanju, nabavci i trošenju zaliha materijala (prehrambenih proizvoda, gasa, sitnog inventara, auto-guma i HTZ opreme koji se u cjelini otpisuju u obračunskom periodu), shodno članu 8. stav (12) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

Kratkoročna potraživanja najvećim dijelom se odnose na potraživanja od Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske po osnovu Ugovora o pružanju i finansiranju bolničkih zdravstvenih usluga osiguranim licima u 2021. godini (1.171.627 KM), Javne zdravstvene ustanove Dom zdravlja Trebinje za fakturisane troškove električne i toplotne energije (76.063 KM) i SUR „Fast Food“ Trebinje po osnovu neplaćene zakupnine (30.409 KM). Kratkoročna potraživanja, zbog neiskazanih potraživanja od Javnog fonda za dječiju zaštitu Republike Srpske po osnovu refundacije naknada zarada za porodijsko odsustvo, su potcijenjena u najmanjem iznosu od 69.700 KM (tačka 6.1.1. izvještaja).

Gotovinu čine novčana sredstva na bankovnim računima (134.174 KM) i gotovina u blagajni (2.092 KM).

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se vodi knjigovodstvena evidencija o početnom stanju, nabavci i trošenju svih zaliha materijala, u skladu sa članom 12. stav (11) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike, koji je u primjeni od 01.01.2022. godine.

6.2.2. Gubitak iznad visine kapitala

Gubitak iznad visine kapitala iskazan je u iznosu od 7.613.377 KM (gubitak ranijih godina), a po nalazu revizije manje je iskazan za 48.520 KM i iznosi ukupno 7.661.897 KM (tačke 6.1.1. i 6.1.2. izvještaja).

6.2.3. Pasiva

Poslovnu pasivu čine kapital, gubitak do visine kapitala, rezervisanja, odložene poreske obaveze i razgraničeni prihodi, te obaveze.

6.2.3.1. Kapital

Bolnica je na dan 31.12.2021. godine iskazala osnovni kapital u iznosu od 6.055.871 KM, koliko iznosi i gubitak do visine kapitala.

Upisani osnovni kapital u sudskom registru i iskazani kapital u poslovnim knjigama Bolnice nisu međusobno usklađeni.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se izvrši usklađivanje vrijednosti osnovnog kapitala u poslovnim knjigama Javne zdravstvene ustanove Bolnica Trebinje i sudskom registru.

6.2.3.2. Rezervisanja, odložene poreske obaveze i razgraničeni prihodi

Rezervisanja, odložene poreske obaveze i razgraničeni prihodi iskazani su u iznosu od 1.771.431 KM, a odnose se na razgraničene prihode po osnovu primljenih donacija (medicinska oprema donirana u ranijem periodu).

6.2.3.3. Obaveze

Obaveze su iskazane u iznosu od 16.056.137 KM, a čine ih dugoročne (3.869.795 KM) i kratkoročne obaveze (12.186.342 KM).

Dugoročne obaveze se odnose na obaveze po kreditnom zaduženju kod Investiciono-razvojne banke Republike Srpske za nabavku osnovnih sredstava (600.794 KM) i obaveze prema Fondu zdravstvenog osiguranja Republike Srpske po osnovu Ugovora o prenosu kreditnih sredstava po osnovu supsidijarnog sporazuma o prenosu i realizaciji kredita (183.457 KM), ugovora o zajmu na ime povrata doznačenih sredstava za lična primanja 2008. godine (1.109.561 KM) i sporazuma o izmirenju duga po osnovu Bolnici više doznačenih sredstava u prethodnom periodu (1.975.983 KM).

Obaveze po osnovu dugoročnih kredita koje dospijevaju za plaćanje do godinu dana u iznosu od 232.600 KM iskazane su u okviru dugoročnih obaveza, što nije u skladu sa članom 30. stav (7) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

Kratkoročne obaveze čine kratkoročne finansijske obaveze (131.020 KM), obaveze iz poslovanja (3.175.134 KM), obaveze za zarade i naknade zarada (8.309.935 KM), druge obaveze (24.901 KM), obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dadžbine (111.381 KM) i odložene poreske obaveze – troškovi postupka prinudne naplate (433.971 KM).

Kratkoročne finansijske obaveze se odnose na dio dugoročnih obaveza po osnovu sporazuma o izmirenju duga koji dospijeva za plaćanje u roku do godinu dana.

Obaveze iz poslovanja najvećim dijelom se odnose na obaveze prema dobavljačima u zemlji (3.170.377 KM).

Obaveze za zarade i naknade zarada se odnose na obaveze za neto zarade i naknade zarada (924.921 KM), poreze i doprinose za period 2017-2019. godine, novembar i decembar 2021. godine (7.383.162 KM) i obaveze za ostala neto lična primanja - otpremnina (1.852 KM).

Druge obaveze se odnose na obaveze prema zaposlenim po osnovu naknade troškova prevoza (4.601 KM), članovima upravnog odbora (2.400 KM) i obaveze prema fizičkim licima za naknade po ugovorima van radnog odnosa (17.900 KM).

Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dadžbine se odnose na obaveze za protivpožarnu naknadu (3.740 KM), vodnu naknadu (1.557 KM), doprinose za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje invalida (39.612 KM) i komunalnu naknadu (66.472 KM).

Obaveze za poreze i doprinose na naknade članovima upravnog odbora i fizičkim licima po ugovorima van radnog odnosa u iznosu od 28.764 KM iskazane su u okviru obaveza za poreze i doprinose na zarade i naknade zarada, što nije u skladu sa članom 36. stav (9) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike. Zbog pogrešne klasifikacije precijenjene su obaveze za zarade i naknade zarada u iznosu od 28.764 KM, a za isti iznos potcijenjene su obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dadžbine. Takođe, obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dadžbine potcijenjene su u iznosu od 118.220 KM, jer na naknade po ugovorima o privremenim i povremenim poslovima nisu obračunati porez i pripadajući doprinosi (tačka 6.1.2. izvještaja).

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se dio dugoročnih kredita koji dospijevaju za plaćanje u roku do godinu dana od datuma izvještavanja, kao i obaveze za poreze i doprinose na naknade članovima upravnog odbora i fizičkim licima po ugovorima van radnog odnosa u potpunosti iskazuju u skladu sa članom 34. stav (4) i članom 40. stav (9., 10. i 11.) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike, koji je u primjeni od 01.01.2022. godine.

6.2.4. Vanbilansna evidencija

U 2021. godini nije bilo poslovnih događaja koji bi zahtijevali evidentiranje na vanbilansnim pozicijama.

6.3. Bilans tokova gotovine

U bilansu tokova gotovine iskazani su prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti u iznosu od 12.165.341 KM, odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti 12.171.834 KM i neto odliv (smanjenje) gotovine u iznosu od 6.493 KM. Stanje gotovine na početku obračunskog perioda iznosi 142.759 KM, a na kraju obračunskog perioda 136.266 KM što odgovara gotovini iskazanoj u bilansu stanja.

Bilans tokova gotovine nije sačinjen u skladu sa članom 14. stav (4) i članom 17. stav (3) Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike i zahtjevima MRS 7 - Izvještaj o tokovima gotovine (paragraf 16. i 17.), jer u okviru tokova gotovine iz investicionih aktivnosti nisu iskazani odlivi gotovine za rekonstrukciju objekta i kupovinu opreme (136.436 KM) i odlivi gotovine po osnovu otplate dugoročnih kredita u okviru aktivnosti finansiranja (354.193 KM). Navedeno ima za posljedicu da ni iskazani tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti nisu u potpunosti sačinjeni shodno zahtjevima navedenog pravilnika i međunarodnog računovodstvenog standarda.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se bilans tokova gotovine sačinjava u skladu sa Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike, koji je u primjeni od 30.06.2022. godine i zahtjevima MRS 7 - izvještaj o tokovima gotovine.

6.4. Vremenska neograničenost poslovanja

U Napomenama uz finansijske izvještaje Bolnice za period 01.01-31.12.2021. godine nisu objelodanjene informacije vezano za stalnost poslovanja, što nije u skladu sa zahtjevom MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja (paragraf 25. i 26.).

6.5. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze

Prema pisanoj informaciji za potrebe revizije u Bolnici na dan 31.12.2021. godine nije bilo poslovnih događaja po osnovu kojih bi trebalo iskazati potencijalnu imovinu i potencijalne obaveze.

6.6. Napomene uz finansijske izvještaje

Uz finansijske izvještaje za 2021. godinu sačinjene su Napomene koje ne pružaju sve dodatne informacije u skladu sa zahtjevima MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja. Nisu objelodanjene informacije o:

- osnovi za sastavljanje finansijskih izvještaja i primijenjenim računovodstvenim politikama relevantnim za razumijevanje finansijskih izvještaja (paragraf 117.),
- stalnosti poslovanja (paragraf 25. i 26.),
- građevinskim objektima, opremi, gotovini, obavezama iz poslovanja, obavezama za ostale poreze, doprinose i druge dadžbine, troškovima zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda, troškovima proizvodnih usluga, nematerijalnim troškovima, primijenjenim stopama amortizacije i tokovima gotovine (paragraf 112. b) i c) i 113.).

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se u Napomenama uz finansijske izvještaje objelodanjuju sve značajne informacije shodno zahtjevima MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja.

Revizijski tim

mr Danijela Tepić, s.r.

Suzana Miškić, s.r.

Milijana Stojaković Obradović